

Аналіз інфляції (вересень 2012 року)

Висока пропозиція сирих продовольчих товарів та низька імпортована інфляція стримували зростання цін споживчих товарів та послуг. Другий місяць поспіль ІСЦ залишився на рівні попереднього року – його річна зміна як у серпні, так і у вересні становила 0%, за місяць ІСЦ зріс на 0.1%.

Урожай 2012 року виявився достатнім для створення високої пропозиції фруктів та овочів. Зокрема за станом на вересень обсяги збирання овочів перевищували показники минулого року. Здешевлення фруктів та овочів (на 2.3% та 5% відповідно) зумовило зниження індексу цін на сири продукти за місяць на 0.3%, за вирахуванням сезонного фактора – на 0.5% (у річному вимірі на 1.9%).

Зменшенню базової інфляції до 1.6% у річному вимірі сприяли вторинні ефекти зниження цін на сири продукти та низька імпортована інфляція внаслідок укріплення обмінного курсу гривні до більшості валют країн-торгових партнерів у минулі періоди. Зростання базового ІСЦ у вересні на 0.1% було зумовлене переважно підвищенням цін на послуги (плата за освітні послуги зросла за місяць на 2.7%).

Унаслідок значного зростання цін на нафту на світових ринках внутрішні ціни на паливо зросли за місяць на 1.5% (6.3% у річному вимірі).

Адміністративно регульовані ціни та тарифи залишилися на рівні минулого місяця (їх річна зміна становила 6.2%).

Небазовий ІСЦ, що включає ціни на сири продукти, паливо та адміністративно регульовані ціни, порівняно із серпнем не змінився (у річному вимірі його зміна становила -1.9%).

У вересні індекс цін виробників (далі – ІЦВ) зріс на 0.2%, його зміна в річному вимірі зменшилася до 0.3% (1.4% у серпні).

Найбільший внесок у зростання ІЦВ був здійснений підвищенням цін у переробній промисловості (на 0.6% за місяць, внесок у зміну ІЦВ – 0.4 в.п.) унаслідок подорожчання продукції харчової промисловості (на 1.2%) та виробництва продуктів нафтопереробки (1.9%). Ціни виробників іншої продукції переважно зростали, однак незначно (до 1%).

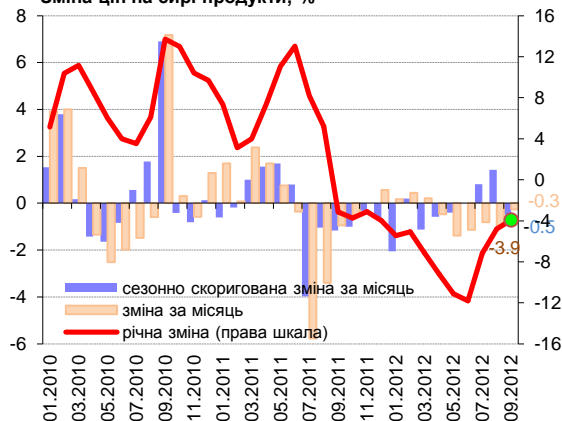
Зниження цін відбулося лише в добуванні паливно-енергетичних корисних копалин (на 0.2%) і споріднених галузях – виробництві коксу (на 0.5%) та виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води (на 0.7%).

Зміна цінних індексів та внески компонентів у ІСЦ

ІСЦ	Вересень 2012 року			
	зміна за місяць		за останні 12 міс.	
	зміна, %	внесок у зміну ІСЦ, в.п.	зміна, %	внесок у зміну ІСЦ, в.п.
ІСЦ	0.1	0.1	0.0	0.0
Базова інфляція	0.1	0.1	1.6	0.9
Небазова інфляція*	0.0	0.0	-1.9	-0.9
Сири продукти*	-0.3	0.0	-3.9	-1.0
Адміністративні ціни*	0.0	0.0	0.2	0.0
Паливо	1.5	0.0	6.2	0.1

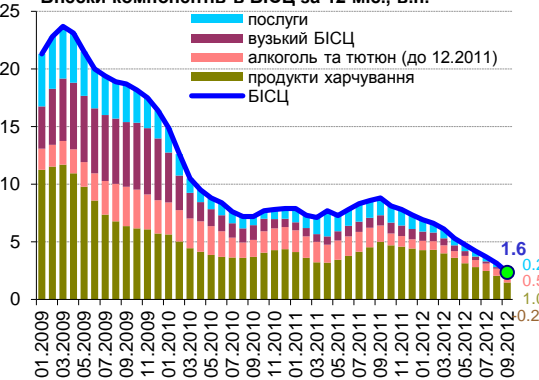
* Власні розрахунки на підставі даних ДССУ.

Зміна цін на сири продукти, %



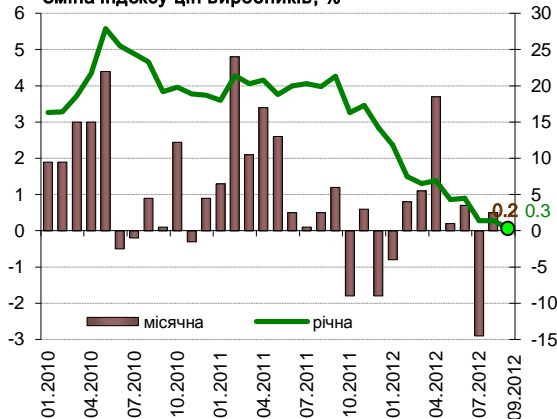
Джерело: ДССУ, власні розрахунки.

Внески компонентів в ІСЦ за 12 міс., в.п.



Джерело: ДССУ, власні розрахунки.

Зміна індексу цін виробників, %



Джерело: ДССУ та власні розрахунки.

Базова інфляція

За місяць базовий ІСЦ зріс на 0.1%, однак у річному вимірі зростання уповільнилося до 1.6% із 2.3% у серпні.

Важливим чинником зниження базової інфляції було зменшення цін на сирі продукти в попередні періоди, що стримувало зростання затрат виробників (у річному вимірі темпи зміни цін виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів у вересні були досить низькими та становили 2.1%). Це стримувало зростання цін на продукти з високим ступенем обробки, що входять до показника базової інфляції.

Іншим чинником уповільнення базової інфляції було укріплення обмінного курсу гривні до більшості валют країн – торгових партнерів в минулі періоди. Зокрема укріплення НЕОК в червні – серпні порівняно з аналогічним періодом минулого року становило 14%. Оскільки між зміною обмінного курсу та зміною цін імпортованих товарів існує часова затримка, то послаблення НЕОК за останні два місяці практично не вплинуло на споживчі ціни у вересні.

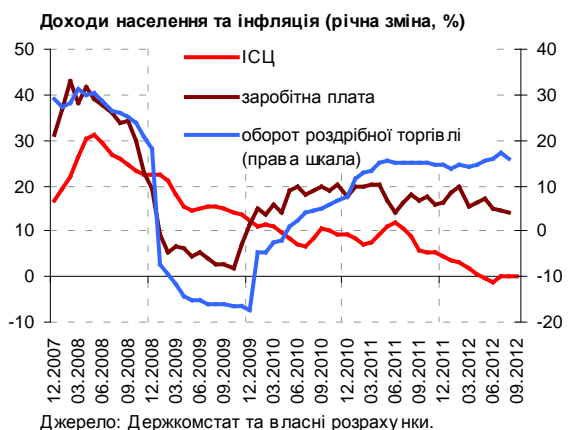
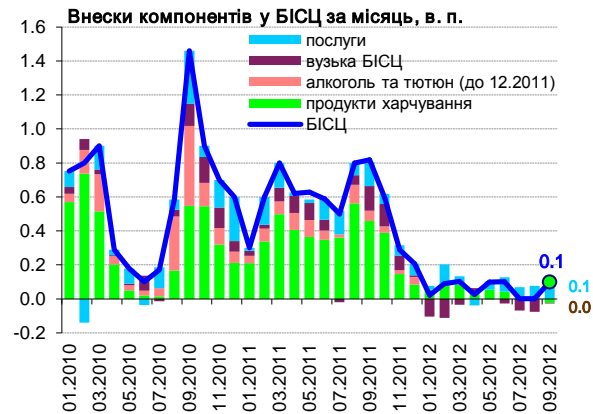
Споживчий попит не створював значного тиску на ціни. Зокрема, у серпні обсяги роздрібної торгівлі, що відображають його рівень та швидко реагують на його зміну, були лише на 0.8% вищими за свій довгостроковий середній рівень (за 2001 рік – серпень 2012 року він становив 15.2%). Джерела доходів населення – заробітна плата та поточні видатки державного бюджету в реальному вимірі – також зростали темпами, близькими до своїх довгострокових середніх значень. В умовах високої пропозиції споживчих товарів це не створювало тиску на ціни.

Відповідно зростання на 0.1% базового ІСЦ у вересні було обумовлене тимчасовими сезонними факторами, а саме зростанням цін на освітні послуги (2.7% за місяць).

Небазова інфляція

Небазовий ІСЦ, що включає ціни на сирі продукти, паливо та адміністративно регульовані ціни, порівняно із серпнем не змінився. У річному вимірі його зміна (-1.9%) продовжувала визначатися зміною цін на сирі продукти, які у вересні залишалися нижчими свого минулорічного рівня на 3.9%.

Висока пропозиція сирих продуктів, а саме овочів та фруктів, зумовлювала продовження зниження цін на



них. Так за станом на 3 вересня картоплі та овочів відкритого ґрунту було зібрано більше, ніж за аналогічний період попереднього року на 3% та 10.6% відповідно. Ціни на фрукти та овочі знизилася на 2.3% та 5% відповідно, що й зумовило зниження індексу цін на сирі продукти за місяць на 0.3%, а за вирахуванням сезонного фактора – на 0.5%. Ціни ж на більшість інших сирих продуктів залишалися практично незмінними (за виключенням яєць, що подорожчали на 15.9%).

Значне зростання цін на нафту на світових ринках призвело до збільшення внутрішніх цін на паливо за місяць на 1.5% (у річному вимірі зростання становило 6.3%).

Адміністративно регульовані ціни та тарифи залишилися на рівні минулого місяця (їх річна зміна становила 0.1%). Зростання цін на послуги ЖКГ було досить незначним: найбільше зросла квартирна плата та плата за водовідведення – на 0.2%.

Індекс цін виробників

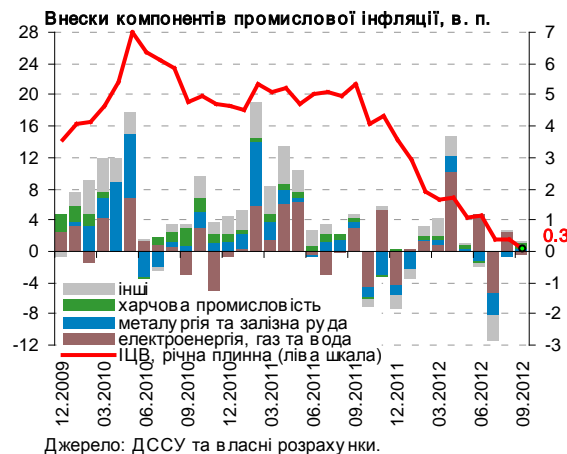
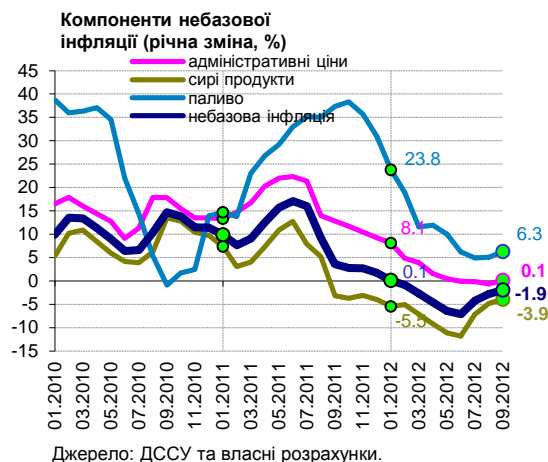
Унаслідок слабого зовнішнього попиту (індекс цін на сировинні товари “CRB” на зовнішніх ринках протягом тривалого часу був нижчим, ніж рівень минулого року) **ціни виробників зростали незначними темпами** (у вересні на 0.2%, зміна в річному вимірі уповільнилася до 0.3% з 1.4% у серпні).

Суттєвий вплив на ціни виробників мало підвищення вартості нафти в останні два місяці. Унаслідок цього зросли ціни у виробництві продуктів нафтопереробки – на 1.9%.

Зростання цін у виробництві молочних продуктів та морозива (на 1.2%) здійснило найбільший внесок у збільшення цін виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 1.2%).

Ціни інших виробників переважно зростали, однак незначно (до 1%). У експортоорієнтованих виробництвах ціни практично не змінювалися (у металургійному виробництві за місяць ціни зросли на 0.1%, у виробництві машин та устаткування – на 0.2%).

Зниження цін відбулося лише в добуванні паливно-енергетичних корисних копалин (на 0.2%) і споріднених галузях – виробництві коксу (на 0.5%) та виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води (на 0.7%).



Додаток

Компоненти споживчого кошика	Частка, %	За вересень		За останні 12 місяців	
		зміна цін, %	внесок в ІСЦ, в. п.	зміна цін, %	внесок в ІСЦ, в. п.
Індекси споживчих цін	100.0	0.1	0.1	0.0	0.0
Продукти харчування та безалкогольні напої, у т. ч.:	52.9	-0.1	0.0	-2.1	-1.1
хліб та хлібопродукти	8.1	0.1	0.0	-3.6	-0.3
хліб	3.0	0.1	0.0	1.9	0.1
борошно пшеничне	0.6	0.6	0.0	-9.0	-0.1
м'ясо та м'ясопродукти	12.3	0.0	0.0	2.0	0.3
риба та продукти з риби	3.7	-0.6	0.0	1.2	0.1
молоко	2.0	0.2	0.0	-1.5	0.0
яйця	1.1	16.0	0.2	-3.8	0.0
олія та жири	4.9	0.6	0.1	-0.5	0.0
інші їстівні жири	1.2	2.6	0.0	8.0	0.1
фрукти	3.4	-2.3	-0.1	-3.5	-0.1
овочі	5.1	-5.0	-0.2	-25.6	-1.3
картопля	1.6	-3.2	-0.1	-32.5	-0.5
цукор	2.0	-0.1	0.0	-27.8	-0.5
Одяг і взуття	7.5	0.1	0.0	-1.7	-0.1
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	11.2	0.1	0.0	1.0	0.0
квартирна плата	1.3	0.2	0.0	5.5	0.1
гаряча вода	0.4	0.0	0.0	0.6	0.0
природний газ	2.1	0.0	0.0	0.0	0.0
центральне опалення	2.1	0.0	0.0	0.7	0.0
Транспорт	4.4	0.4	0.0	5.0	0.2
паливо і мастила	1.5	1.5	0.0	6.3	0.1
залізничний пасажирський транспорт	0.2	-3.0	0.0	5.2	0.0
автотранспортний пасажирський транспорт	1.6	0.1	0.0	5.8	0.1
Зв'язок	3.3	0.0	0.0	1.2	0.0
Освіта	1.6	2.7	0.1	4.4	0.1
<i>Інші</i>	<i>19.1</i>	<i>-</i>	<i>0.0</i>	<i>-</i>	<i>0.9</i>

Показники	Частка, %	За вересень		За останні 12 місяців	
		зміна цін, %	внесок в ІСЦ, в. п.	зміна цін, %	внесок в ІСЦ, в. п.
Промисловість України	100.0	0.2	0.2	0.3	0.3
Добувна промисловість	12.7	0.2	0.0	-3.2	-0.4
Добування паливно-енергетичних корисних копалин	5.4	-0.2	0.0	7.7	0.4
Добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	7.3	0.6	0.0	-12.2	-0.8
Переробна промисловість	69.4	0.6	0.4	-2.6	-1.8
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	14.9	1.2	0.2	2.1	0.3
Виробництво коксу і продуктів нафтопереробки	6.6	1.2	0.1	-9.2	-0.6
Хімічна і нафтохімічна промисловість	7.1	0.9	0.1	2.3	0.2
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	2.8	0.5	0.0	8.6	0.2
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	21.8	0.1	0.0	-9.6	-2.1
Машинобудування	12.0	0.2	0.0	0.3	0.0
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	17.9	-0.7	-0.2	12.6	2.5